

۲۷ دیماه ۱۳۴۳
۱۴ رمضان ۱۳۸۶
۱۷ ژانویه ۱۹۶۵

جله ۱۴۰

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (۲۷) دیماه ۱۳۴۳

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت جلسه شنبه ۲۳ دیماه .	۲ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون قوانین دارائی راجع به اجازه مبادله قرارداد الحاقی بقرارداد فروش نفت و گاز مصوب ۱۷ آبان ۱۳۳۳
۳ - اعلام وصول چهار فقره لایحه قانونی از مجلس سنا .	۴ - قرالت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

غائبین مریض - آقایان :

پرویزی - دکتر حاتم - سلیمانی - فیصلی - مهرزاد - بانو نفیسی .

اسامی آقایان نمایندگان گروه چهارم ۴۳

بخوزستان مسافرت فرموده اند

مرتضوی - صدری کیوان - سرلشکر همایونی - دکتر قراقرزو - مهندس کمانگر - پاینده - روستا - مهندس اصاری - دکتر زعفرانلو - غلام بیابان - طالبزاده - رودسری - جهانگیری - معتمدی - شکبیا - نارویی - امام مردوخ - موسوی کبیری - مهندس مالک - ضابطی - طرفی .

۱ - تصویب صورت جلسه شنبه ۲۳ دیماه

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود (بترج زبر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

ارسنجانی - دکتر شفیع امین - دکتر مهندس ناصر بهبودی - رجائی - رهبر - مهندس زنجبانی - دکتر صالحی .

غائبین بی اجازه - آقایان :

بختیار بختیاربها - دکتر مصباح زاده - دکتر مهدیزاده .

در حدود بیست و چند میلیون دلار باید ایران خواه شد این چند میلیون را کس بدهد من کردم به این اعتبار است که حساب دقیقی هنوز نشده و با در نظر گرفتن مقدار نفتی که از ایران صادر شده این حساب تا چند روز دیگر آماده خواهد شد. بهر حال در آمد امسال ما از بیست میلیون بیشتر است. در سال ۱۳۴۳ از نفت امیدواریم در حدود دو میلیارد و سیصد میلیون باشد یا پانصد - بیست و چند میلیون دلار فقط برای امسال است) بله برای همین امسال است (دکتر مبین - این بیست و چند میلیون دلار با احتساب تعقیفات است یا قبل از تخفیف؟) بنده فکر می کنم جنبه مالی یک نکته را توجه نباشد ما تخفیف را بجه مبلی میدهم ، ما تخفیفی ننیده‌یم به آن معنی که خیال کنند که ما یک مبلغ بیشتری در دست داشته باشیم و بعد از آن تخفیف داده باشیم ، ما بجای اینکه بهر ممالکانه را بتخفیف بپردازیم ، بهر هزینه بگذاردیم در نتیجه هر سال لایحه‌ای مجلس میآوریم و به هر سال در صورتی که مبالغه کرده اضافه نمائیم ، در مالیات بر درآمد و مالیات بر کسب و راه حلی پیدا شده که بتوامان روی اصل در نظر گرفتن تخفیف آن ارقامی که در کشورهای نفتی ایران و کشورهای عرب درواپیک از لحاظ مواقی توافق کردند آنرا بطور کلی در نظر گرفته شود به نام تسهیلات سال آن تخفیف از بین ببرد یعنی گفتیم در زمینه تخفیف ۱۵ درصد باشد بعد از یک صد کم می شود می شود ۶۵ درصد بعد ۶۵ درصد بعد از آنکه تخفیف از بین برود این کار از این لحاظ قابل اهمیت بود برای اینکه بطور قانونی بگه بهره مالکانه کدر حدود پانزده سنت میشود در قانون مالیات‌نامه منظور میشود و ضمناً تدریج تخفیفی که در قرارداد منظور شده است اصلاً از بین می‌رود و نفت ما بدین تخفیف نفع نمیشود.

فهرس - آقای دکتر مبین

دکتر مبین - بنده فوق العاده ممنون از جناب آقای وزیر دارائی که جوابی را که بنده لازم داشتم و موجب میشد که مطلب روشن شود لطف فرمودند. پیش از آنکه شروع کنم این را باید اذعان کنم که راجع به ... (در روی-

ما وقتی با مخالفان، فعلاً مخالفان اضافه آمدی که برای ما منظور خواهد شد طبق این مواردی که پیش بینی شده است. زحمت زیادی کشیده‌اند از طرف انصراف اول ملکات چه از طرف دولت گذشته و با توافق کرده‌اند که کارنامه عالی‌تر به شرکت نفت و چه از طرف ایران دولت ، بنده همه این زحمات را قبول دارم. معذک ایراداتی نظر بنده رسید ، این ایرادات مربوط به این نیست که ما چرا در آمد نفت ما اضافه شده یا در لایحه اضافه شده ما از شما ممنون هستیم ، ایرادگلی بنده باید و اساس راجع به این است که شما بجه مناسبت مجوز مجلس شورای ملی لازم دارید این را با آقایان تذکر میدهم که توجه داشته باشید که بر این پایه و اساس صحبت و نتیجه گیری خواهم کرد. در این زمینه راجع به ۵۰ میلیون که در این قرارداد الحاقی پیش بینی شده نتیجه گیری این خواهد بود که شرکت نفت و دولت ایران به هم هستند طبق قرارداد اصلی طبق ماده ۲۷ از طریق مذاکره اگر اختلافی در ادعای نظارت می‌رسد و اگر ادعایی دارد آن اختلاف و ادعای حل بکند و خوب مجلسین لازم نیست بنده پایه مذاکره است. اینست والا در تمام عمل یک آقایان رخصت کشیده بنده آقایان به هم می‌نویسم طبق متنونم البته مناسبت مذاکرات بنده روی بیخ مسئله‌ای است که در قرارداد الحاقی اضافه بر قرارداد اصلی مطرح شده اول موضوع تخفیف و موضوع نفت (د) از ماده ۲۷ نفتی که قرارداد الحاقی آن طبق مندرجات با قرارداد اصلی که می‌ما و کسری بود در حال حاضر هنوز قانونی وارد اینست که در نتیجه اول اختیار را بتبدیل به اجبار میکشد یعنی طبق بنده (د) ماده ۲۷ شرکت نفت مجاز است که هر موقع دلش خواست تخفیف بدهد و هر موقع که دلش نخواست تخفیف ندهد و از همین اختیار استفاده کرده یعنی از اول قرارداد تا این وقت را بنده بعضی اینکه کسری بود قیمت نفت را پانزده آورد شرکت نفت جلوی تخفیف گرفت یعنی از ۱۹۶۰ به این طرف دیگر تخفیف نداد این اختیار را وقتی تسدیل نشانوش کردید اختیار تبدیل به اجبار میشود یعنی شرکت نفت ملزم خواهد شد این تعریف را بدهد و اختیار از دست

خلارج می‌شود اگر ایراد دیگری که در این است که شرکت نفت در حال حاضر اگر بخواهد تخفیف بدهد یعنی از بند ۳ (ماده ۵) استفاده کند یا بعمل خوش را توجه کنید باید بیاید توضیح بدهد یعنی اگر یکی از نمایندگان سؤال کردند که تخفیف چه مناسبت بود یا بدیبا بدلیل می‌آورد و لای اگر تبدیل بقانونش کردید اصلاً موظف است که معکوس راضع کند یعنی موظف است که تخفیف بدهد این را بنده می‌خواستم که جناب آقای وزیر دارائی روشن فرمایند که این تأیید مطلب بنده هست باینست چون در ماده ۴ بنده اصل سطر ۱۱ میگوید که هر گوه تخفیف دیگری که بموجب جزه (د) می‌رود ماده ۵ صلح گیرد (اینجا البته خیال منم مزبور است مذکور باید باشد) تخفیفی که در این ماده منظور است بود یعنی تنها تخفیفی که در بند ۴ ماده ۵ هست لغوش نمیکنیم بلکه یک تخفیف مجددی در قانونیش میکنیم این را می‌خواستیم به اینست که دولت متوجه هست یعنی متوجه که مطالبات خواستیم به اینست چگونه توجیه خواهد کرد این مطلب را بنده ما هست که این مطلب را قبول میکنم بانه ضمناً بنده باید بدست بکنم که این ۵۰ درصد تخفیف بهای اعلان شده در حدود ۱۵ ستات است که اگر این قرارداد الحاقی تصویب بشود از بهای افغان شده که خواهد شد اگر دولت مصلحت میداند این اختیار را بکشد (در بند ۴ از ماده ۲۷ اختیارات شرکت نفت است) باید بشود یا اجبار و الزام قانونی این را بنده ما باید بگویم یک جوابی راجع به این مطلب بشود (کیهان رضایی - جناب آقای دکتر مبین فرمودید شرکت نفت این اختیار را دارد در صورتی که این اختیار با ما نیست با شرکت نفت طرف معامله ما است و ما معضود است این را بنده اینطور خیال میکنم) اگر اینطور باشد بنده حرفم را راجع به این مطلب پس میگویم (احسن) جناب آقای وزیر دارائی جناب ما هم همینطور تأیید میفرمائید؟ (وزیر دارائی - بله) (کیهان رضایی - اگر اینطور بود که خیلی بهتر بود) مطلب خود موضوع بهره

مالکانه است بطوریکه آن بستوان هزینه در شرکت‌های عامل است با توجه الان جناب آقای وزیر دارائی تذکره داده معلوم میشود مبالغه ۳۶ درصد در آمد و نیز در امر دیگری نیز اینجه در صورت چهارده درصد بستوان بهره مالکانه در داخل این مورد به حساب ما گذاشته‌اند البته اساس شروع مذاکرات آن بود که مطالب بود یکی همین مطلب و یکی این بود که کسری بود قیمت نفت اعلان شده را با باین آورده بود در روزنامه کیهان موضح ۲۷ خرداد ۴۳ منتشر شد مذاکره را توسط او یک راجع بهره مالکانه یک طرفه علت این بود که شرکت نفت بریتانیا یعنی بریتیش پترولیوم وقتی خواسته گزارش را بدهد یک مطلبی را قاطع کرده ، قاطع کرده ۱۶/۵ درصدی که اینجا هم میداند از دست رفته و در حساب خودش برای یک پرداخت کردن مالیات انگلستان حساب هزینه گذاشته پس میبایست خارج از ۵۰ درصد با بیاورده باشد در صورتیکه اینطور نکرده اینجا اینطور نوشته شده در صفحه چهارم گزارشی تحت عنوان پرداخت بدولت خارجیانی بستوان مالیات انگلستان ماباره این چهار درصد است ۸۷ میلیون لیره هم توسط کشور ایران اعتراض بود و بعد از آن ۶۹ میلیون بود و ستیزه‌های بسیار در این مورد بوده مالکانه به علاوه در این مورد هم که در هزینه بود و مورد اعتراض منظور در ستیزه‌های در آمد کلی شرکت بنظرم مالیات بر درآمد که در هزینه منظور شده حالا بنده فوق العاده که رعایت اصافدا راجع به اینست که عین اصافدا اینست که فوق العاده از زمینهای مجبور است این حقش را بدین و این پولی که مالک می‌آورد طبق قرارداد و میا میداند و حالا موفق شده دولت و این را به حساب هزینه کرده و لاف نفس بدست خواهد رسید فوق العاده مستحکم البته در روزنامه کیهان بود نیز ۴۳ راجع به این مطلب جناب وزیر نوشته شده بنده نیز نیست که برای آقایان بستوان اظهار گفته کرده از شرکتها که بجه مناسبت با کشورهای صاحب نف اینطور قالنامه رفتار میشود و پول را کمترین قراردادی موجود میبایست به صاحبان آن بدهند میبندند آنرا البته چون لازم نیست و مورد استفاده بنده از نظر اشکال نیست آن را قسرات

و با اتقاد میکروند و حالاً ازبیت یک کرسی و تریبون خیلی با نفوذ و خلیا مقتدری به جمع مستمن پیشرو و بسع مستمن با صلاحیتتری برسان اینست که من این تکلیف را الا آن میخوانم انجامیدم (دکتر الهوتی دروهای بعدم وقت داردم) بحسب عسر است، حساب و عمرهای بر ما بنماید، این است که اول با اجازه خامنها و آقایان دوسه معللی را که در آسال در این جزوه نوشتهام و یادداشت کردهام میخوانم. بعد میریزد و معللی که اینجا خط کشیدم این جزوه هم موقعی نوشته که شاه مادر سفر اروپا بود و گفته می شد که گویا نمایندگان سنی از کبایلی ها به ما معظله مراجعه کرده اند و ایشان فرمودند که باید در این فصل ۱۵ و درصدهم این را بنامند و همین مناسبت هم سنی جزوه خود خارجی درسیم خواندند و دیگر در ده قایل این بن عشق و طبیعت معظله یادداشتها علیقدر مزایم و در حدی و سایر ترتیبات قرار داده اند (فرچولر و یکی یک نسخه بطرف فرماید که مطالعه نمود) حقیقت اینست که وقتی این جزوه چاپ میگردان این نسخه ۷۰ درصد از آن نسخه درج شده و این جزوه هم در دوسه وریش از لای کتابهای بزرگت پیدا کرده ام و تمام این کتابها تمام شده این کتاب را بعد میدهم خدمت جنابالمالی البتغیر بجای آن که الان میخوانم خط کشیدم، و در سه جلد اینست که مقدمه که نوشته شده است - چون قسمتی از زمین کتاب است و جناب آقای فرچولر که اظهار علاقه فرمودند چون در حقیقت این کتاب دوسه جلد است و تا این حد کافیست میکند خوب اتفاق نصیبم بجای آن فکر و قبول خسارت حساب نهدم قدری مشکل است و همین اشکال کتاب است که فقط نگاه بر عوارز ازیبیت سنی پیشتر را تشبیه میبازاند و ملکی را برای منیته در بلا تکلیفی و سرگردانی باقی میگذارد. و این جایی است قدرت حل مسائل زندگی را در وجود خورسمن جنبجو کشیم، با کمال تنبلی و بیجالی تشبیه میدهم که تمام این مشکلات را منقول زده بشعاری احتشانی و خیالی در کمران دانسته و از نزدیک ترین راه استدلال قضیرها را برگردان دیگران میبازند تا خود را آسوده سازم . . . همین تفصیلات متبکیب که میگویم مرا خوانده دست ما نیست اینها سه سیاست است و کاری از شماست نیست - این از یک جزوه ابتدایی است که آنروزها بنده نوشته ام و آنرا مطالعه این است صلاح خود خورسمن را

میگفت مسلک ما آن چنان ثبات و آرامش دارد و دیرتو این ثبات و آرامش است که کبایلیها و سرما بهارها حاضر میشوند و تسلیم میشوند که بایند و ما پذیرا بدهند و منت بکنند و خواهش بکنند و ما این قراردادها را بنهاند این در سایه همان ثبات و آرامش است که معلول واقع میشود اینست که درواز محیط جنجال و هرجی بازعایا مسائل را بررسی می کند با چه سود. مثله قیبت ما براساس رقم بعد آمده و در دست خورسمن نیز در مخالفت بسیار بیاد مستغنی از زوری رقم بعد و بدون عوارضی بیون توسل به جنجال و بدون توسل به امور سیاسی مثله را در کار مسائل اقتصادی مطرح کرده بپندم به اجاز میفرماید سنی من ملزم هستم بنصوس اینست که خود نموده این عقیده رسیدم که به پیچیدگی بیج که از این جمله ها عبارتند و در حدی و هرجی حرفه ناطقی نمود وارد. در بعضی سخنرانی و سخنگویی خود اینستکه از روی بعضی یادداشتها مطالب را عرض میکنم که من خود هم وقتاً یکی ازصل کندهای این دکترین باشم که این مسائل را در دوازسیاست درواز نصب خیلی با منطق و با حساب عرض کنم. جوایها ایرادها و مخالفتها و دست بردن آقای دکترین را در آقای وزیر دارایی با عدو و قوم مردم یکی ازصل موافقت من با این لایحه همین است که از نویسنده وزیر مشورل این حرفه تمام شده که در جلسه مشترک کسبیرن داداری و امور خارجیه امستمنین آمده بودند آنروز که در مجلس سؤال کرده ام بیشتر توضیح خواست بیشتر تا بیشتر این بالا ندهاند. مسوالمهای خود توضیح ایشان استفاده کرده بویون دلیل ما صاحبیم گزتم که مسوالمی نهضت میخواند اما مثله سوم سینی یاز کراف سوم از آن جزو ام: هوا کونک باید حقایق و واقیعتا یعنی را بدون نسب و بدون دخالت دادن افکار مالخولیائی درک باروشن کارشرا بیطنمانه بهترین وجهی بر مردمی نمایم و با اثبات حسن نیت ما در این چهار سال اخیر مشتاق گفتم که از نظر خارجی شاید امنیت وطن ما به بهترین وجه ممکن تأمین شده باشد و این باز همان مساله های مختلف که آن روز با کمال خوشوقتی از نسبت وزیر شدیم که

الحاقی دارد با وجود این من مخالفت میکروم که تغییرات بیشتری با تجدید نظر گری در آن بشود که از جهت منافع ملت ایران امکان پذیر باشد (آخرین - احسن) اما قرارداد ۱۹۰۴ که در لایحه امروزی آن قرارداد نامبردار اصلی نامبرده شدماست. قرارداد اصلی استو این اصلی بیمنی واقعی این کلمه کبیمیکم یعنی سلورسی مستم و معرجی است که این که از نظر تأمین منافع ملت ایران قراردادی کامل و ایامه است (احسن) ولیکن این قرارداد از آن نظرات و این قایل است اجراء آن چیست که آنرا دولت قانونی ما رژیم قانونی ما امضاء کرده است و ما آنرا دولت قانونی ما رژیم قانونی ما امضاء میکند ما آنرا امضاء می کنیم که ما امضاء می کنیم بعد از امضاء میگردانید بعد از امضاء می کنیم برای این که این در شان یکسملت رشید است و این در شان یکسملت رشید است که قیام کرده است و رفت خوروا ملی اعلام کرده است و شما بنمایند که آن حد از دستخسای رسیده است که آنرا که امضاء میکند مستم میباید اجراء میکند اینستکه من آن قرارداد اساسی و بعد آن رقم قرارداد اصلی میگذارم و باین مناسبت است که من با آن قرارداد الحاقی که الا آن مطرح است موافقت میکنم چرا؟ برای اینکه این یک قسمی است در دین بهتر کردن همان قرارداد برای اینکه این یک اقدامی است در جهت استیاضا بیشتر حقوق ملت ایران برای اینکه این یک اقتفاسی است در جهت ندادن این یک مثنی زنده است مثنی است که در قراردادها این یک مثنی است و بعد باین قرارداد احترام میگذارم و در هر چه مردم این فکر است که برای بیشتر محترم ساختن همین قراردادها و بیسایها آنها را قایل دفاعت و قایل توجیه تریکند (احسن) من باین دولت و دولت سابق که آقای نفست وزیر گنشته این کار بنایبناش اعطی حضرت حایون شافشته از زمان آن دولت شروع شد است تبریک میگویم که توانسته این اثر را در شاهه کرد که امر شامسلکت که همیشه در این فکر هستند که حقوق ملت ایران را بدین بهترین وجه بیشترین وجه استیاضا کنند و آنها توانستند همین کار را انجام بدهند و این قسمی است در جهت بهتر کردن آن قرارداد (صحیح است) این علامت و نشانه

رهن پرستی و علاقه نگریمی است که ما آن را فدای عسکریسم
و بی‌علاقه حکومت ورزی می‌دانیم که ما به آن احترام
می‌گذاریم و به افتخار داریم و یقین حاصل کردیم به معنای مدنی
مدارت و تجربه که در مودر سامهٔ آرایش و ثبات می‌توانیم
قدم مقدم همیشه به بلوریدیم و پیوسته حضور متوجه دولتمرد
شبان و هر چه پانای همت با پیشینی پادشاهی خواسته بقیب
برویم این پیشروی این جاؤوشن و لو قدمه بقیبم ست ادامه
بمی‌خواهد کرد اما بحث درباره اینکه چرا این قرارداد
اصلی رعایت کامل عمل را نمانیم نیکند بحث و صحبت
جدا گانه است که عوامل و علل متعدد در اثر زمان افتاد
قرارداد می‌بایستی در آن مودت بود فرار گیر دولتی فسد
حکم اینست که همان قرارداد که ایران آفری با ذکر
چنین مقدماتی محترم می‌شمارد اولین مظهر واقعی قانونی
وین لفظی مبارزات گناه پهای ملت ایران در راه ملی
کردن صنعت نفت است (صحیح است) و این مظهر الهی
امتیازات غیر عادلانه و استعماری است چه
میتوان کرد و محصل همه چیز را در یک لحظه و یک جا
نگرفته است بلکه در طول زمان و تدریج به آرزوهای
عادلانه و معقول خود رسیده است همین که مادر مسر
کوش زمان کم اندک تناسب با تاریخ این ملت بسیار بسیار کوچک
است ما این در راه نبردیم و با قدمه بنیستی ملی کردیم
و بطرف آرزوها و ایده‌های ملت ایران نزدیک می‌شویم
(صحیح است - احسنت) بنظر من انتقاد همان قرارداد
اصلی هم می‌تواند موجب آن باشد که نسل حاضر و نسلهای
آینده در مقابل مرغان و رزاقی که مثل یک سارقان وارد
استندند و رفت: اصلی کرده و بقدمه با حقارت نامی از
فرم سیاسی استعماری رابطه ایران و شرق که سابقاً از زمین
برودن سر تنظیم فرود بی آوردند (آفرین - احسنت) قرارداد
اصلی در شرایط اقتصادی و ژئواستراتژی متفق شده است که
ما با چار پرویم از یکطرف در محیط کفایت محبتی و
مانند متضمن و جوانان امروز و نسلهای
یکطرف برای تثبیت و احصال حق حاکمیت
ملی و اجرای قانون ملی شدن و از طرف دیگر در کسری و
سکونت دادن غریب ضروری و اضطراری است از هم

و در هر دو حیاتی‌ترین مبارزات اعلام کردند که اگر
کوچکترین نیازها به ایران باشد یعنی ایران بشود در رأس
اثرش بی‌شوق خواهم رفت و در پیشانی ملت بزرگ گامبران
از استقلال و آزادی و منافع ملت خود دفاع خواهم کرد این
درباره همان حمایت شاه از نهضت ملی است با بصمت حالا
هم در باره منابع سرزمینی است که یک مزدور دیگر
لاشعور چاه می‌بازد و دستخاسته در آن باره صحبت میکند
و به آن نگاه میکند یعنی خوزستان و من حتی از مخالف
دوست عزیزم آقای دکتر مبین بسیار محروم که
مخالفت موهفانه دیگری از یوسگی و دستگیری خلل
نایدیبر ملت ایران باستان خوزستان بزرگ است (صحیح
است) کهر چه پیشتر و شهرت از این منطقه جلالی یایدیبر
و از این فطنه گران پها هر چه پیشتر بود بهتر برادری کنیم
این مخالفت من در دهان زبانه است (آفرین) (باغوتیرت
جدا شدن اسلا) مطرح می‌نماید من تردید ندارم آرزو منم
که با ما هم طرفهای دیگر قرارداد برای هر چه بیشتر
محترم ساختن قراردادی که من مصرأ باز هم آفر
مثل دولت قراردادی اصل می‌توانم برای هر چه بیشتر محترم
ساختن قرارداد اصلی منطبقاً حسب ترو واقعیتی نشان
خواهد داد و موجبات ضایعت بیشتر نسل رشید و مدبر
ایران را فراهم خواهد ساخت و بقول فقید می‌توانم
قرارداد الحاقی با شاهنشاهی از مابو اسائل احقاق حق من جمله
همینگونه نصفه کرات و توافق‌ها در آینده مناقش پیشتر یاید
ملت ایران بشود من آرزو منم و اعتقاد دارم که چنین
خواهد شد (اتفاقاً) من در مقابل ملت بسیار می‌توانم
و جوانان متضمن و نظرم بر این است (دوبی این قسمت تکیه
میکند) که آن روز در طریق آقای وزیر دارائی دروغ از
این متضمن نشود که کسیون صحبت میکرد یعنی اختیار
بیک حال که بر حقوق انسانیت دست داد و اصفاً یک تریه
شوق من دست داده بود که می‌دیدم چه جوانان و مقتضی
داریم که پها به راستی استیاض و وطن پرستی (احسنت)
بر اساس با سو با لزمه و بیانیه واقع در مسائل فنی اظهار نظر
میکند (صحیح است) و دکتر مردان سیاسی که زبرد اراد
و رهبری پادشاه بزرگ و رهبر و مدبر و مدبر ملت ما

مسائل سیاسی جنابسی در درک میکنند
(احسنت) این متضمن فنی به یک ملک این مدیران و این
ممبران سیاسی می‌توانند مسائل را آطلوری که واقعب
دارد بنفع ملت ایران حل میکنند نه در محیط جنجال
و خوف و نه در محیط متشکوک که بالاخره توانیم بگویم
در آن روز چه بود و چه شد. اینکه تمام این حرفها را
در هر لحظه می‌توان داد برای اینکه حساب شده است
از روی عده و رقم و مینتی بر امکانات بین المللی است
مسئله، مسئله سیاسی دیگر نیست شغلیات کلاما در
چهار چوب مسائل اقتصادی من در مقابل ملت و بیاد و
هشیار ایران و جوانان و متضمن و وطن پرست و در پیست
باشند بزرگ که ایران که شب و روز در فکر تأمین
هر چه بیشتر منافع ملی است و ملت ایران مستند با امید
و یقین دارم که با قرارداد هائی که بسته میشود و غیر آن
را همین آقای کویا فرمودند و در روزنامه ها هم
نوشته شده است که با قرارداد هائی که بسته میشود
هر چه بیشتر و هر چه روز فروردیش از روز دیگر از
منافع زیرزمینی ما استفاده بشود همچنانکه از قرارداد
هائی که صحبت از آن میشود و دولت کویا بجلس
خواهد آورد وضع خاص و افتخار آمیزی خواهم داشت
(صحیح است) و یایدی مسئله اساسی این باشد که از
ایران استفاده بشود زیرا آنها پول گرتن و پول پینا
کردن مطرح نیست بلکه خرج کردن آن مبلغ تنفی
ایران خرج کردن آن در جهت منافع نسل حاضر و در
جهت تأمین منافع نسلهای آینده باعث آنها را هم
امروز استخراج می‌کنیم در درجه اول طرح نظر و
مطرح نظر ملت ایران است همچنانکه هدف ملت ایران
از نهضت ملی از قیام ملی کردن تنها اسم در کردن نبود
اسم در کردن مسکوت گذاشتن و سیستم باری بروجبت
بناز کردن ملت را منحل کردن نبود اجازه بجدید
بگویم که غرض فراز کردن از مقابل واقعیت‌ها و شانه
خالی کردن از افتخار هر گونه قرارداد و توافق نبود و غرض

ندارنده خیلی خوشوقت که اظهارکنم که واقعاً این قرارداد یکطرفه است و امتیازی برای دولت دولت ایران در نظر گرفته شده است و اصل حکمت که مورد تقاضای آنها بوده مورد توجه قرار نگرفته و بنده بسهم خود این موفقیت را بدو و شما تقسیم نمی‌کنم. قرارداد العالی به هر داد که کسریوم نفت موفقیت دیگری است که در زمینه اقتصادی صیبه دولت و ملت ایران شده است این موفقیت ملتان را در درجه اول موهبت شاهنشاهی است که همیشه دولت را در مورد خریدار نعمانی می‌کنند دولت از فکر بند ایشان در حل کلیه مسائل داخلی و خارجی استفاده می‌کنند.

زحمات جناب آقای هویدا وزیر محترم دارایی که با تمام کسالتی که از سال گذشته به ایشان وارد شده است با تمام نوازان بانک لطفه از ای شنند و مسافرت های متعدد به جاکارتا و ژنو و لندن این قرارداد را که از لحاظ تأمین منافع بیشتر برای ملت ایران از درآمد نفت ارزش فوق العاده دارد با کسریوم نفت ششصد تنه نامده شایان تقدیر است.

مکنکارهای جناب آقای دکتر اقبال رئیس شرکت ملی نفت ایران با همت نمایندگی ایران و دولت در انجام این منظور قطعاً تأثیر بسزایی داشته و یکی های مخصوصاً آقای دکتر رضا فلاح که در کارلنشانان بزرگ نفتی ایران هستند و در تنظیم این قرارداد سهم بسزایی داشته اند نیز نباید نادیده گرفته شود.

این قرارداد از زیاد درآمد ایران از نفت اولین آخرین موفقیت نیست ؟
اولین کسی که برای تأمین منافع بیشتر از نفت برای ملت تقیام فرمودند اعلیحضرت فقید رضاشاه پهلوی بودند که در سال ۱۹۳۳ با بنده بدین نظر در قرارداد امضا کردند و نفت انگلیس و ایران منافع بیشتری برای ملت تأمین نمودند و بعد از آن در سال ۱۹۵۱ بهربری شاهنشاهی نفت ایران ملی شد و شرکت ملی نفت ایران بوجود آمد که این خود موفقیت بزرگی برای ملت ایران بود که مورد

نفت خود را بدست فرزندان وطن خود میدرد.
بنده در اینجا کلام آقای منصور نخست وزیر

را تکرار می‌کنم که گفتند خوشبختانه موضوع نفت ملت ایران دیگر یک مسئله سیاسی نیست و ما فقط بآنان از لحاظ اقتصادی نگاه می‌کنیم امروز ما کارلنشانان نفتی ایران از زمان روزهای صنعت اطلاعات عالی دارند و ایران ایمان می‌تواند به آسانی اکتشاف و استخراج و تصفیه نفت را به عهده بگیرد و اگر ما در خارج از کشور نتوانستیم در زمینه فروش و حمل و نقل نفت موفقیت‌هایی تاکنون بدست آوریم فقط به این علت بودیم که از لحاظ بازرگانی قادر باین فروش هستیم خودبختانه باقرار داد فروش نفتی که با افغانستان داریم و اسرائیلی که جهت تأمین بازرگانی از طرف شرکت نفتی این شرکت در این مدت موفقیت‌های بسیار داشته است طلیحه این است که شرکت ملی نفت ایران از صدف خودی داد خارج میشود و انشاءالله آرزوی شاهنشاهی که در یکی از سفرهای اینها می‌فرمودند شرکت ملی نفت ایران باید در زمینه بزرگترین شرکت‌های نفتی جهان قرار گیرد برزوی آورده شود باشد.

موفقیت دیگری که در تاریخ اقتصاد نفت ملت ایران شصت و شش قرارداد های روی اصل ۲۵-۱۵ است که بین ایران و شرکت‌های نفتی سرپرب و پان امریکن به شصت هشت که از لحاظ جهانی مارا آقای نفتی نمود ۱۵ سال جلوتر بر دست قرارداد های منطقه ۱ نفتی که در هفتده اینها انشاءالله تسلیم می‌گردد خواهد شد و شصت و هشت که حاصل ۲۰-۲۰ است در آن پیش بینی شده است این قضیه نشان میدهد که ما در تحصیل منافع بیشتر از نفت خود تا بنگینا پیش رفتیم.

بنده پیش از این اظهار می‌کنم و اطمینان دارم که تمام نمایندگان محترم هم این قرارداد را مثبت میدانند و البته شده و تمام منافع بیشتری برای ملت تأمین میشود و بنده تمام گفت که منافع ملت ایران همین است و بنده با اطمینان دارم که منظور که صنعت نفت پیش میرود بتدریج که ما در این قرارداد در عین حال و در منافع بیشتر

و بیشتری را بدست خواهیم آورد و در تمام آراء این از این منبع خدادادی استفاده های بیشتر بخواهی کرد و (احتساب) رئیس - آقای سرپرب بود.

سرپرب بود - هیچکس نمیتواند منکر شود که قرارداد یکی سال ۱۳۳۳ بنده شده است در ایران و احوال خاص منصفه شد که می‌توانست برای ملت ایران با تأمین خود و هیچکس نمی‌تواند ملت ایران را ملامت کند که چرا بدبخت استیفاقی حق بیشتری است از تمام خود در این صورت تلاش‌هایی که از طرف دولت ایران با دولتهای ایران برضمان اعطیضرت همایون پادشاه صورت گرفته است اگر مشکورات است و شرکت کردی می‌تواند این باب است که در حرام استیفاقی بیشتر از دولتی خودمان کرده باشیم بنده نظر خودم در دربار این قرارداد در جلسه پیشین برضمان رسامه و امروز من قبض عاید نگردم اگر ردیف من در ردیفی قرار گرفته است که ممکن است تولید توهم بکنند باید عرض کنم که بنده در پیش این فریب در آن ردیفی که صورتمی شود و بی‌شمار قرارداد های مختلف صحبت می‌کنم فقط یعنی نکات است که برینده مهجول است که آن نکات را توضیح می‌بخشایم و بسا که چهل من بیک مسئله ای دلیل بدهی آن مسئله باشد و بقیه که روشن شد خوبی آن هم نمایان بشود امر از مجلسیان در بحث بیشتر بود و رفت تغییر می‌دهد که ما از کمترین مستخرجین صاحبان امتیاز تحصیل کردیم تمام داد نمایندگان عالیقدر دولت ایران و کارلنشانان مستخرج نفت ایران با طرف قبضه بحث کردند و در پایان دوسال ما مراتب ما توانستیم ربال و هفتشاهی فی المجلس در هر یک برای خودمان سود تحصیل کنیم پس این حق برای هر خریدار و فروشنده محفوظ است که برفوق عدالت منصف بیشتری برای خود دست و پا کند و باره اینکه آیا سود می‌برند یا سود رسانند یا سود نمیدهند این را هم زمانه است که همان منابع در همین ملکات یا پورسانتی بیشتر مشتری پیدا کرده است پس معلوم است سودی منصرف است. آنچه که نهن بنده را در حال حاضر منقول میدارد که امیدوارم رفع شبهه بشود این است که در

این قرار داد العالی طرف اول و طرف دوم معرفی شده است و در باره ای از مواد برای طرف دوم نوشته شده است شرکت های بازرگانی چنین حق دارند با شرکت های بازرگانی حق تسبیر دارند با شرکت های بازرگانی آن مفاد کم و بیش را خواهند پرداخت میخواستند بدان شرکت های بازرگانی اطلاق بقیه آنها می‌شود که در طرف دوم قرارداد و قرارداد اصلی آن نام برده شده و اخیر شرکت های بازرگانی جدا هستند چون این مسئله مؤثر است یکی دیگر موضوع مفاسد حساب است که بنده می‌توانم

میکنم چشم حساباری مجلس دیوان محاسبات است مادام که آقای بنده نگردد باشد می‌تواند مورد تأیید مجلس باشد بدلیل اینها در این موضوع اساسی در این باره ما را در جلسه است که آن اصل باید محترم بدانم و اگر این قرار داد را ما امروز صوب می‌کنیم به اعتبار اضافی است که بدولت، بگزارش دولت وقت و بررسی های دولت داریم که انشاءالله آنگاه این بررسی دقیق و عمیق است که خلاف آن در زمانه ای بنده ثابت نخواهد شد باقیه اینها که در زمانه بنده یکسکه که می‌گردد بنده در مقابل حق بیشتری که تحصیل کرده است نگردد، با توجه به این معنی که دولت در نتیجه اقدام خودی بر رفتار سوم سلطنت و ملت ایران افزوده و با توجه به اینکه آینه که از مزایای تحصیل میشود فراتر می‌رود و با توجه به اینکه آینه در نتیجه هر دو سال تحصیل شده در سالهای آینده در اختیار شرکت های قرار می‌گیرد که دوساله برای خود حق بیشتر قائل شوند و این حق مورد استفاده گذشته آنها منتقل به ایران میشود بنده خیال می‌کنم اشکالی جهت صوب این قرارداد العالی موجود نباشد مگر اینکه فرمایشات جناب آقای هویدا در مورد آن شرکت های قانع کننده برای شخص بنده نشود.

رئیس - آقای فولادوند - اینها این آینه نمایندگان مستخرج ملاحظه دارند که هر چه ممکن است مطرح است و قبض و غور قرار بگیرد ولی این راه باید عرض بکنم که قبل از اینکه لایحه

تقسیم مجلس بشود در دو کمیسیون ذیلصلاحت
این را کاملاً مورد حلاجی قرار داده ایم
و جناب آقای وزیر دارائی و معاونین متضمنان در رشته
نفذ و در مقابل این قرارداد هر توضیحی که لازم بوده است
بصورت نمایندگان محترم داده اند و مطلب کاملاً مورد
بررسی قرار گرفته امروز هم چنین ، الآن چند ساعت
مجلس محترم سؤالاتی از اعضاء مجلس در خصوص مقررمانده
و جواب داد که در بعضی موارد اگر مخالفین با سؤال
کنندگان هم هستند جنبه مخالفت بالا بحدیه احسان
میگنند ندارند و لایق افواقی جنبه توضیح خواستند است ؛
استماع است و استعلامات و بسیار هم صحیح است بسیار
مفید است و دولت هم با نهایت حسن نیت وسر و دقت
جواب های نمایندگان کرده است و دولت هم در خصوص
واجب به بازراهی مطالب است که تصب دارم اول آن
چیزهایی است که متعلق نظر و نیت اعلیحضرت عالیجناب
است در این زمینه هم بنده میدانم که این لایحه بنظر
مبارکشان رسیده است وارد بوداند ، مهندس اصلی این
کار بوداند خود بنده که عرضی با اوضاع فقی سر و کار
نداشتم و مقام نفیس کردم سؤال کرده در زمان این
دولت ، در دولت قبلی مخصوصاً در مناقصه متشکل شرکت
ملی نفت ایران و آن اندازه ای که لازم بوده است هم
عقلی دانستن بنده و هم چندان بنده نسبت به این لایحه
کار و راهی و آسوده است و بنده مخصوصاً میدانم که
آقایان هم که در این جا بعنوان مخالف پیشتر مودودند یا
مترصد بیداری و پیشی بوده اند است که مطالبشان را به اطلاع
مجلس محترم و دولت محترم برسانند و با اینکه فقط در
راه استعلام بوده است که بیشتر توجه فرمایند البته
نماینده کاریگه در کمیسیون نبودند با از اوضاع نفت آن
اندازه اطلاع ندارند کاملاً حلاجی و مسلط است این
موضوع را بداندند ، در شان یک چنین لایحه ای هم حس
که هر چه بیشتر سؤال و استعلام بشود ولی آنچه که بنده
عرض کردم و لفظی همه ما این است که شخص شخیص
اعلیحضرت عالیجناب شامشاه ، متضمنین نفت ما یا باعضای
شرکت ملی نفت ایران تمام نسبت بنده لایحه موافق

آقای دکر مین تشکر میکنم مطالب ایشان بسیار اصولی
بوده جواب نماینده محترم دولت هم بسیار صحیح بود
بنده صورتمیکنم که ایشان قانع باشد با منتهی عینطور است
آقای دکر مین جنابعالی قانع شده بنده (دکر مین صحیح
است) ایشان میفرمایند که بنده شامشاه نام تشکر میکنم
موضوع نفت یک موضوع مهمی است و هر چه بیشتر بر وی
آن بحث شود بخصوص که ملت ایران انتظار دارد روشن شود
از نظر افکار عمومی و بنده تشکر میکنم از ایشان که ایشان
هم نظر مخالفی روی این لایحه نداشتند (پروین - تردید
نیست) فقط مطلب عمقی بود و مطالبی بود که خدمت کشیده
بودند در این خصوص و مقاله و هر چه مورد نظر تشکر
مات و بنده سپیدموضوع تشکر میکنم (صحیح است) مطلب
دوم که در این جا گفتند جناب آقای آینه نصرت وزیر نمایندگان
محترم که دیگر موضوع نفت در کشور ایران جنبه سیاسی
ندارد و جنبه اقتصادی دارد بسیار صحیح است اما صدق
تشکر نعمت نعمت افزون گنده بنده باید عرض کنم که
عکس العمل این مطلب یعنی خارج شدن از مرزها سیاسی
واقفان روی دنده اقتصادی با سفید شدن نمودن و پوشیده
عدالت گسترها و گستراندن نیست و چند سال از عصر شان
در این راه تحصیل شده (صحیح است) و البته خدمت از حجامت
دولتها چو در گذشته و چه در مقابل و فداکارهای سات ایران
و قضای و زمان و سیاستهای روز موجب شده است
که به حدافه ملتک ما دویور نفت از این نظر استناد
بحد گنده بنده یقین دارم که میسر گرنه جنبه اقتصادی
بهرین دلیلش هم این است که عرض میکنم آقایان یک
قراردادی در سال ۱۹۴۵ با بهای اراد ااصلی نفت کم کردارینجا
اشاره شده بین دولت شامشاه ایران و یک عدد سر ترکیهای
بازرگانی و غیربازرگانی میفرماید بنده متعجبم که قرارداد
است و هیچگونه نبودند از این معاهده که در قرارداد
داخلی نوشته شده خارج شد ثبات نگارند ، درایت وارد
نشد به تصمیم رفته نفت از نظر جوانبهای تحصیل کرده
با خدمات سابقه دولتها در گذشته و مخصوصاً سال موجب
شد که ، یک امتدادی بود که بهرین و گریه و آه گران امتیاز
هم تشکر میکنم قرارداد محترم بود قابل اجرا بود پس یک

وئیس

آقای کیهان بیفانی .

کیهان بیفانی

بنده هر چه خدمت مقام ریاست
استند اعلام کرده موافق این تمام بکنم نقد ، از ترکیهای
پارلمانی استفاده کردم بنا به مخالف وقت که تهرولی صدر رسد
موافق هست مقام ریاست هم بنده را خوانده بشید از این
جبارت ، یکی دو موضوع بود که لازم نبود بنده این جا
تذکر عرض کنم اول در مورد رفتار محترم جناب آقای
دکر مین در این جا با نظیرین محترم اینکارها مخالفان لافند
کردند در صورتیکه بنده از بیانات ایشان استنباط مخالفت
نکردم (صحیح است) آقای دکر مین سر می است دکر
حقوق تحصیل کرده ، قاضی در مطالع عقیدت (صحیح است)
محقق فکری میکنند و برای اینکه با هم سر حیا می آید
ملت ایران و کشور امروز در مجلس قانونگذاری مطرح
است و جنبه اقتصادی دارد بسیار صحیح است که اگر در
این مطلب تکلیف ایماست هست روشن بشود و از طرف دولت
توضیح داده شود تا ما بتوانیم وظیفه خودمان را در مقابل
مولفینشان انجام بدهیم و اگر از ما سؤالی کردند آنها را
روشن بکنیم (صحیح است) بنده سپیدموضوع از جناب

بنده هر چه خدمت مقام ریاست
استند اعلام کرده موافق این تمام بکنم نقد ، از ترکیهای
پارلمانی استفاده کردم بنا به مخالف وقت که تهرولی صدر رسد
موافق هست مقام ریاست هم بنده را خوانده بشید از این
جبارت ، یکی دو موضوع بود که لازم نبود بنده این جا
تذکر عرض کنم اول در مورد رفتار محترم جناب آقای
دکر مین در این جا با نظیرین محترم اینکارها مخالفان لافند
کردند در صورتیکه بنده از بیانات ایشان استنباط مخالفت
نکردم (صحیح است) آقای دکر مین سر می است دکر
حقوق تحصیل کرده ، قاضی در مطالع عقیدت (صحیح است)
محقق فکری میکنند و برای اینکه با هم سر حیا می آید
ملت ایران و کشور امروز در مجلس قانونگذاری مطرح
است و جنبه اقتصادی دارد بسیار صحیح است که اگر در
این مطلب تکلیف ایماست هست روشن بشود و از طرف دولت
توضیح داده شود تا ما بتوانیم وظیفه خودمان را در مقابل
مولفینشان انجام بدهیم و اگر از ما سؤالی کردند آنها را
روشن بکنیم (صحیح است) بنده سپیدموضوع از جناب

آقای وزیر دارایی که مجلس خواهد آمد فقط یک مطلبی بنده اینجا از جناب آقای وزیر دارایی استعفا می‌کنم بفرمایند البته همه مطالب گفته شده همانند گمان محترم روشن شدن این موضوع هم دروش بشود که همه بداندند در مجلس درموبو نقطه نظر بنده در تمام این قرارداد منته بحث شده در ویش صحبت‌شده و چیزی از آن باقی نمانده و آن موضوع برای اعلام همه نفت است البته اینست یکی دارد سیاست عمومی دنیا و بازار باری دنیا بنده خواستم از جناب آقای وزیر دارایی بفرمایند که انشاء الله امینان دارنده از این مبلغی که ۱۷۸ و ۱۳۳ و ۱۶۲ در درمورد نفت کجاران و آغاز جای است انشاء الله باین تفهوا آمد و نظریات عمیقی که در این کفرها دارنده باید در این صورت ۱۰ سال اعتبار پیدا کند خیلی مختصر این اعتبار را اینجا بیان بفرمایند که در صورت مجلس باقی بماندو یک نطفه تبار یک باقی نماند بنده باز سهم خودم تشکر می‌کنم جناب آقای نخست وزیر جناب آقای وزیر دارایی بسیار زحمت کشیدند ما را روشن است که نفت صدانده خود بود و این برای ما شایع شده و مجلس شد و باز هم دعا می‌کنم بنما و اعلیحضرت همایون شاهنشاه که همیشه ارشاد کننده بودند و امیرامور خداوند بشارت‌نویز بدعه زودتر اوضاع نفتی که منافع بیشتر ملت ایران در آن تأمین شده باشد. تقدیم مجلس بفرمایند.

رئیس - آقای خواجه نوری.

خواجه نوری - با اجازه مقام ریاست بنده امروز بشام همکاران مجلس خود تبریک عرض می‌کنم در این چندروزه که این لایحه مقید هم تقدیم مجلس شد با برادرهای و تحمل ساعات متوالی در جلسات کمیسیونها و مجلس این لایحه را با دقت مطالعه فرمودند و حتی اطلاعات بسیار جالبی یک یک بدست‌مانند آوردند و همانطور که جناب آقای کیهان یغمانی فرمودند جلسه مشترک کمیسیون‌دارایی و خارجه یک جلسه بسیار ارزنده و امینوار کننده‌ای بود (صحیح است) برای اینکه با موکلانی یک یک مورد خوانده شد بحث‌شده توضیح خواسته شد و با ارقام و اعداد قانع‌شده دردمان که ناچه جانبران لایحه منافع

ملت ایران را تأمین میکند با وجود توضیحاتی که آقای وزیر دارایی در این جلسه دادند و بکلیه سؤالات و نکات مهمی که امکان داشت بنظر آقایان بامهم جلوه بکنند ایشان پاسخ خوبی دادند بنده گمان می‌کنم توضیحات اینجناب از لحاظ ترتیب کمیسیون دارایی تا اندازه‌ای ژانک باشد ولیکن آنچه خلاصه چون فکر می‌کنم اینها کفرات باشد اگر اینگونه فکر کنیم که اینها کفرات باشد که بجه نفتی رأی خواهند داد بطور خلاصه بیان می‌کنم که بنده فکر می‌کنم فرار داد الحاقی با اصلاح سه نکته جالب گنجانده شده است معلب ایران این است که پرداخت مشخص ۱۷/۵ درصد که در سهم شرکت ملی نفت بوجوب قرارداد ۱۳۳۳ مصلح می‌گردد است در آن زمان پیش قبل از تصویب این لایحه از مجموع دردمان دردمان دولت کسر شده است در مجموع بوجوب این قرارداد در حساب هزینه و بهره برادرای گذارنده می‌شود و بنابراین مبلغ اضافه بر ۶۰ درصد بدولت پرداخت می‌شود راجع به توضیحات آقایان توضیحاتی خواندند بنده می‌توانم بگویم اقدامی که در این قرارداد شده است که در میدان تشکیف را محدود کرده است و قوس نزولی برایش قائل شده است امیدوارم هم هست همانطوریکه آقای وزیر دارایی توضیح دادند در سالهای آینده این تشکیف به سفر برسد از مجموع این قرارداد می‌توانم بگویم که در سال ۱۹۹۱ که گذشته است این قرارداد یک اثر از مجموع میانشان این است که از لحاظ معاصبه عطف با مسیحت می‌تواند در حدود ۲۰ میلیون لاد اضافه آورد اما در دولت ایران خواهد شد در صورتی که بنده این اضافه درآمد رویتزیاد خواهد رفت و قوس صعودی طی خواهد کرد از مجموع این لایحه‌ای که بنده بر عرض رساندم اینطور متوجه می‌شود که با کفر ارادای است بسیار مقید بکفر ارادای است که هر جهت منافع مملکت را تأمین می‌کند ولیکن ما باید در این جهت فکر کنیم که چقدر است که این منافع و این موفقیت نصیب مانده است در صورتیکه ما یک قراردادی داشتیم که علاوه بر تقبل و اوجاب الاجرا بود چه شده است که ما توانستیم بنفع مملکت این موفقیت را بدست بیاوریم و بیسار کردن این دلیل برای موفقیت‌های آتی ما

بسیار مؤثر و متمم تر است دلیل اول این است که ما تحت رهبری اعلیحضرت همایون یک قدرت سیاسی و اقتصادی در داخله مملکت از لحاظ سیاست بین‌المللی بدست آوردیم (صحیح است) در دو سال می‌تواند ما دست‌مجموع و راه‌های و استفاده از پشتیبانی وحدت ملی این مملکت حرف‌های خوش را در مقابل مؤسسات تجاری و حرفه‌ای که طرف قرارداد هستند بزند ما باید از همین موضوع بند بگریزم و بدانیم اگر می‌خواهیم در آتی هم موفقیت‌های دیگری نصیبمان بشود باید این وحدت ملی و این اتحاد عقیده را داشته باشیم (صحیح است) و باید در تمام موارد وقتیکه صحبت از حفظ منافع ملت است تا نامهای ایران بکشد طرف جهت در اجرای منوای اعلیحضرت همایونی قیام بکنند (صحیح است) - مصلونی - همینطور هم هست) و همیشه یکسدا با استدلالی حفظ منافع مملکت و همینطور هم هست و همین دلیل است که این منافع حاصل شده است. مطلب دیگری که باید گفته شود و آنهم در نتیجه ممانعی ذات شاهانه حاصل شده است و آن وحدت عقیده است که بین کشورهای توله کونده نفت بوجود آمده است و بیگ مؤسسه‌ای بنام اریک بوجود آمده است. اینها هم یکی از این است که اگر کشورهای توله کونده نفت در خاور میانه از لحاظ سیاسی با هم وحدت عقیده داشته باشند اتحاد داشته باشند می‌توانند در مقابل کفردهای بین‌المللی قدم منافع ملت خودشان را هم بهتر بر وجه تأمین بکنند (صحیح است) این بزرگترین بنی‌اندوز است برای یک ممالک خاور میانه و این بهتر بنی‌اندوز است برای ایران اینکه آن اشخاصی که توله‌افغانی بین ممالک خاور میانه می‌کنند مفتضح بشوند و مهابت آنها و هورت آنها مرفی شود (حد -) باید مآل‌های خاور میانه توجه به منافع وحدت داشته باشند و باید توجه به این داشته باشند که بزور ما با یار از لحاظ حفظ منافع خودمان از لحاظ حفظ منافع مذهب ما بیشتر همگام و همفهم باشند و این هم حاصل است از اشخاصی که توله‌افغانی و دولت بین‌الملل خاور میانه می‌کنند مسلماً موفق نخواهند شد ولیکن مطلب دیگری که بنده باید عرض برسم این است که راجع به بقیعت نفت جناب آقای وزیر دارایی توضیحاتی فرمودند راجع

به نوساناتی این قیمت باین آمدن و بالا رفتن آن نظر اقتصادی ایشان توضیح دادند بنده بکلی توجه اقتصادی دیگر ناچارم بکنم و آن این است که کشور هاییکه در حال رشد هستند بوجوب گزارشاتی که در تمام محافل بین‌المللی اقتصادی نوشته شده و معزز شده کشور هاییکه در حال توسعه اقتصادی هستند از لحاظ فروش مواد اولیه خودشان و بالاخره بدین مابین آن کشورها از پسته‌شده در کشورهای صنعتی دچار یک غن واقعی هستند و این غن در بین اینها بین‌المللی هم جاوده بحث قرار گرفته یکی از راههای نجات ما از این وضع این است که با قدم ما محکم بوسیله پیشرفت‌های اقتصادی و تقاضای سرمایه ما باید مملکت را بطرف توسعه اقتصادی و رفاهیت پیش ببریم و از همان تکنیک‌های جناب آقای کیهان یغمانی اسم در حد اکثر استفاده را بکنیم و از مزایای متفکران و از روشنفکران انسان و از مهندسیان از این جوانهاییکه الان در دانشگاهها دارند تحصیل می‌کنند در آتی هم برای ایران و این مملکت را مجهز بکنیم برای پیشرفت اقتصادی سریع و مجهز بکنیم برای تکمیل صنعت و صنعتی شدن خلاصه ما باید در آتی بنده جزء ممالک مترقی کاملاً صنعتی در پیامان تا بتوانیم از حقوق و منافع خودمان بوجه احسن استفاده بکنیم (کیهان یغمانی - انشاء الله سافر کونده نفت می‌شود) (دکتر انوشی - سادر کونده نفت که همین) صنعت پتروشیمی داشته باشیم مواد تولید بکنیم و از همین صنعت نفت از محصولات آن یعنی صنعت پتروشیمی داشته باشیم و قسم علیهذا اینها مباحثی است این برای برنامه دولت خدمتگذار است و امیدوارم هستیم با پشتیبانی مجلس در آتی در تمام این راهها موفق باشیم (دکتر انوشی - آقای خواجه نوری ما نه تنها سادر کونده نفت هستیم باید باشکوه هم در خدمت‌داریم می‌سازیم این بکنند جناب آقای دکتر الوئی توضیح دادند قیلام آقای ریگی فکر دادند که ما آنان از لحاظ با باشکوه‌تری قدم‌های مؤثری در رانته ایم در داخل ایران هم حتی از نظر صنعت پتروشیمی و از لحاظ ایجاد صنایع دیگر که موجب خواهد شد که از منابع

نفتی بیشتر استفاده بکنیم و مستقیماً بشویم قهقهایی معممی برداریم و برمیچادیم امید داریم با شیشبندایی مجلسین دولت خدمتگذار و بهترین وجه این خدمات را انجام بدهد و بیروزی حاصل بشود بنده اشتعا میکنم چون وقت سپری شده اجازه برمیآید به کفایت مذاکرات رأی بدهم و یادآور شده ماده و جدول پنجم خلیه ما مشتمل بر (صیحه است).

رئیس آقای هویدا فرمائید.

وزیر دارایی (هویدا) - چند سؤال شد که خیال میکنم اگر به آن جواب داده بشود ذهن آقایان علی الضموسو آلمیکه سؤالی کردند روشن بشود جناب آقای بیرون راجع به این قرارداد فرمودند که از لحاظ زبان دوام دارد در این خیال میکنم که برای مترجمینش هم دشوار بود بنا براین برای اینکه به نتیجهای برسم این ترجمه از طرف متخصن شرکت ملی نفت وزارت دارائی و شرکت های عامل نفت بعمل آمد چون همانطور که عرض کردم همانطور که ملاحظه میفرمائید این قراردادی که نامش قرارداد اصلی گذارده ام نسخه اصل که قبول است نسخه انگلیسی آن قبول است این قرارداد الحاقی نسخه فارسی اش هم مورد قبول است (احسن) یعنی نسخه فارس آنها تمام شده اشتافا یک روز دیگر بقران قرارداد های بیاریم که بزبان فارسی تنها باشد (بکنفر بمانندگان - به جناب آقای تبریک میگویم) متناهی که از این قرارداد الحاقی بعد از این میشود خیال میکنم جناب آقای خواه نوری فرمودند از زیادت بهره مالکانه اسل در حدود ۲۰ میلیون دلار بیش از ۴۰ میلیون دلار بعد از این قرارداد دیگر بیشتر میشود همانطور که عرض کردم در ۳۵/۵۰ سنت در هر بشکه گاز دیگر ۴/۵۰ رسال دیگر ۵/۵۰ خواهد شد و این درآمدها هم قوس سمودی خواهد داشت چون راجع به نفت سیگ و سنگینی در نظر گرفتن از لحاظ مخارج بازاریابی اسل ۳ میلیون دلار باید میوه و اینکه نفتی که از ایران صادر شود معارض بیشتر میوه و این رقم بالا می رود ضمناً اسل هم در قبول این است که تغییر کرده و پائین می رود

و همینطور ادامه خواهد داشت یعنی بر نمیگردد بطرف بالا میزبان رفیق که ۶۶۰ مریسم بعد از آن با ستره یوه یائین باشد این با اصل است جناب آقای سرتیو بی راجع به طرفه دوم قرارداد شرکت های بازرگانی فرمودند همانطور که حتماً اطلاع دارید ایران نفت خوش دارد بنده میروشد این شرکت های صنوس کسریوم برای اینکه نفت را فرا خرد بدارد یعنی شرکت های بازرگانی را تأسیس کرد که نفت را خرد کنند بر این برین در قانون ۱۳۳۳ این موضوع بطور سریع روشن شده در ماده ۲ صحبت از این میشود که هر صنوس کسریوم ممکن است در مورد او مختلف طبق این قرارداد شرکت های فرعی بعنوان شرکت های بازرگانی تأسیس کنند از لحاظ اینشان داشته باشند که بپوشود در این قرارداد ادا الحاقی نظر جدیدی نبوده و نظراتی متکی به قرارداد قبلی است راجع به مفاضا حساب همانطور که عرض کردم این مفاضا حساب توسط شرکت ملی نفت و حساب رس های شرکت عامل نفت با سمسول می آید و وزیر دارائی بر مفاضا حساب این شرکت میماد ولی بعد از آنکه قیمت نفت برای یاد دوم تنزل یافته کرده بود و دیگر به آنها مفاضا حساب نداد و چون هیچکس فعلی الحساب بود تا اینکه موضوع او یک پیش آمد و مذاکراتی پیش آمد در نظر داشتیم که قیمت نفت به میزان سابق بر گردد و در این بر این نفاهی ک شده بود و منافع بیشتری که عاید ایران میشود طبق این قرارداد موافقت شد و ایران و کشورهای غربی موافقت کردند که برای تاریخ پیش از ۱۹۶۲ که برای دومین بار قیمت نفت در خلیج فارس پائین آمد تا ۱۹۶۴ که این قرارداد را امضاء میکنم مفاضا حساب بدهیم ولی ادعا ما تا ۱۹۶۴ از لحاظ قیمت بجای خود باقی است. ضمناً جناب آقای کردان کربان بشارتی راجع ببهای اعلام نفت شد فرمایشاتی کرده بنده به ایشان امینان میدهم اگر کمیابی های نفتی بخواهند فکر کنند که قیمت اعلام شد نفت را تغییر میدهند با مشکلاتی مواجه خواهند شد با اشکالات زیادی که در فقه کلیان بر را انجام دادند و در بر آری او یک تأسیس شد کشورهای

صادر کنند نفت در خلیج سمتها متناقص با هم تناسب دارد و توازنیت نظریات موافقت داشته باشم بنده نتیجه برسم و من میدانم ما که برای توسعه کشورمان روی نشان حساب میکنم لذا بطور آسان قبول نخواهیم کرد ولی امینان داریم کمرش کمیابی نفتی قبل از اینکه متخصن بگردند راجع به اشکال آن گاز در کشورهای ایران با کشورهای عربی و اشکال این گاز در ملت ایران مواجهه خواهد شد و دولت ایران هم نفت نخواهد کرد که چنین اقدامی بکنند لذا باید بهای صادرات ما باید یک نکته ای در نظر داشته باشم که از این نفتی که از ایران صادر میشود هر چه بیشتر منافع مالی ما تأمین شود این نکته ای است که در نظر داریم مسلماً از قراردادیکه در ۱۳۳۳ امضاء شده برای ما محترمت است او هم که تغییر شده مفاضا همانطور که گفتیم بنفع ایران بود. ضمناً داریم مفاضا بیشتری به آنها ندادیم و مزایای بیشتری برای طرف اول قرارداد که ایران است دارد و من خیال میکنم که در حالیکه این قرارداد را محترم بشماریم میتوانیم منافع بیشتری برای خودمان در نظر بگیریم و این قرارداد الحاقی این را ثابت میکند (متممندی است این قرارداد تا کی است؟) قرارداد ۲۵ ساله است (مساقتی گفته و این قرارداد الحاقی هم هیچ اضافه نکرده (احسن)).

رئیس - نظر دیگری در کلیات نیست؟ (اظهاری نند) بهرورد در کشور ماده واحده رأی میگیرم خامس و آقا یکیکه موافقت خواهن میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) صورت شد. ماده واحده مطرح است قرائت میشود.

(شرح زبر خواننده شد)

ماده واحده - قرارداد الحاقی به قرارداد فروش نفت و گاز صورت گرفته تا آبانماه ۱۳۳۳ که مستثنی شد به ماده یک ضمیمه و موافقتنامه سیوسنت امضاء شده و بهامضای دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران این عنوان قرارداد فروش نفتی مفصله الاسامی زیر :

کاف اول کوک بوریوش. سوکونی موبیل اوپل کمیابی اینکو بوریوش. استاند اول کمیابی. استاند اول کوک بوریوش. تسکا اینکو بوریوش. دی بیوش پترولیم کمیابی لیبند. باقیفقه پترولیم مانتا هابوی. سو. کمیابی فراسازده پترول. کالف اینترنشنال کمیابی. موبیل اوپل اینکو بوریوش. اسرتربدنگه کمیابی آو ایران. ایران کالفیریا اوپل کمیابی. تسکا اوپل لیبند. درلندز پرا اژ اوپل هالاند مانتا هابوی. درلندز پرا این اوپل سربدنگه کمیابی. گبی اوپل کمیابی. ریچفیلد اوپل کوک بوریوش سینگال اوپل اندکس کمیابی. یاستاند اول کمیابی (اوپالو) ناید و اناز اوپل کمیابی. آرومکن ایندبندهند اوپل کمیابی اوپل ایران. ایران اکتلیک کمیابی. یاسیفیک وسترن ایران لیبند. ریچفیلد اوپل کمیابی سینگال اشتر نائل. سوهاوی ایران فریدنگه کمیابی. ناید و اناز ایران لیبند. کالکس ایران لیبند سان جیانو اینترن کوک بوریوش. کالفینت اوپل کمیابی. ایراز اوپل. کیسلواریان پروکس مانتا هابوی (شرکت سهامی اکتشاف و تولید نفت ایران) ن. و ایراز اوپل را قیناس مانتا هابوی (شرکت سهامی صنعت نفت ایران) ن. و ندوان طرفه یادوم رسیده است سوویید بولت اجازه اجراء و مبادله آن داده میشود کلیه قوانین و مقرراتی که با این قانون مغایرت داشته باشد باطل است.

رئیس کمیسیون قوانین دارائی - محسن خواجهموری

رئیس - نظری در ماده واحده نیست؟ آقای دکتر متمدوزیری فرمائید.

دکتر متمدوزیری - بنده در این قسمت درودی نیندایم مجدداً وارد مطالبی که نایندگان محترم به آن اشاره فرمودند بشوم (احسن) رهبری شخص اول ملک در احتقاق حقوق ملت ایران از منافع نفت کشور کوششهای شاهنوردی برمدوم دولت و هیأت نایندگان ایران ریاست وزیر محترم دارائی و کالکس مانتا هابوی شرکت ملی نفت ایران و جناب آقای دکتر اقبال فرامالرو ریاست هیأت مدیره

شرکت تمام افرادی که به هر موی از احزاب را از مزاحمت کشیده اند بیشتر ازین ضروری نماند که گفتار کنم موفقیت بیش از پیش هم دارد این را در اختیار میوهام مطیعان را که در اینجا بنده میوهام عرض کنم این است که حقیقتاً بنده بسیار خوشحال شدم موفق که متوجه شدم که در نجه این قرارداد داد و باطلح اصلاحات و عبارتی که در این قرارداد هست و بسیار دقیق است نهایتت امانت نگار دفته است بنده متن نسخه انگلیسی قرارداد را با بلنن فارس آن با کمال دقت با هم تطبیق کردم و دیدم بسیار خوب بنده تهیه شده است بخصوص این دفتر اینده لازم دانستم که شاید به هم خورد اگر بتواند این بار به خدمتی انجام بدهد هر یک که فکر کرده اند نگار را در انجام بدهد و سایر مطالب و مسائل را دیگران آن خبر میسرند در هر موردی فکر میکنم بحث کردن و با صحبت کردن را بنده در اکثریت قریب با اتفاق موافق و واجب گفتمی تلقی میکنم و فکر میکنم با بیانات جناب آقای وزیر دارائی و دیگران که در سایر موارد دیگر بحث کردن از عهده بنده خارج خواهد بود این یک کار را فکر کردم بنده انجام بدم میاد او کسی دیگری انجام نداده باشد ، البته نماند است و آموغ که متن فارسی هم علی‌الوجه مستتر است و این توضیح که جناب آقای وزیر دارائی فرمودند بسیار خوب و مفید فایده بود ، یک مطلب دیگر که بنظر بنده لازم آمد شاید یک توضیحی داده شود اینست که چرا نسبت به سایر مطالب و سایر مسائل یعنی اصلاحات در مقدمه این قرارداد الحاقی توضیح لازم داده شده و معلوم است که شرکتی یعنی اصولی آمریکائی یعنی چه شرکتی با اصولی بازرگانی با اصولی کدامها هستند شرکتی بازرگانی اصلی آمریکائی کدامها هستند ، شرکتی اصلی بازرگانی اینجا چه ضرورتی دارد که توضیح لازم شود چون اصل قرارداد بیبای خودش باقی است و در اینجا فقط بایستی اصلاحاتی که در قرارداد الحاقی بیان اشاره میشود توضیح داده بشود و حال اینکه این قسمتنامه توضیح داده شده و مصرفی برای هیچکدام از این اصلاحات در این ماده واحد بنده ندیدم این را خواستیم یک توضیح بنفرمایند

نوجو دارند که طرف قرارداد اصلی ۱۳۳۶ که در آنجا ذکر شده و این قرارداد اولی را اضاخ کرده اند در آن زمانه شرکت بودند که در آن زمانه شرکتی بازرگانی را تأسیس کرده بودند نه اختیاراتشان را به شرکت های خارجی دیگر تفویض کرده بودند (بگفتن از نمایندگان سه شرکت بود) هفت شرکت و نه شرکت های عامه را اضافه کرده بودند و در این قرارداد جدید اختیارات که بایستی امضا کنند شخصی هستند که از لحاظ حقوقی جانشین آن شرکتی قلمی شده اند و تعدادشان بیشتر شده اجباراً بایستی امضا کنند در قرارداد الحاقی ذکر میشد روی اصل اول که اینها را ماذر کردیم معلماً همانطور که فرمودید قرارداد اصلی بجای خودش باقی است و این تغییراتی که داده شد تغییراتی است که بصورت یک قرارداد الحاقی یعنی قسمتنامه جانشین آن قسمتهای میشود که قبلاً در قرارداد اصلی بودند بخصوص در قسمت مالیات برآمد و در بهیچوجه نظر دیگری در این کار نبودند.

و حسن - نظر دیگری در ماده واحد نیست؟ (اظهاری -)

نداشته اینها در رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید:

عبارت آخر ماده واحد به این طریق اصلاح شود: «آن قسمت از مواد و مقررات قرارداد اصلی که با این ماده واحد مغایرت داشته باشد ملغی است.

ذکر میکنم.

و رئیس آقای دکتر مبین.

دکتر مبین - این عبارتیکه در آخر ماده واحد نوشته شده که کلیه قوانین و مقرراتیکه با این قانون مغایرت داشته باشد ملغی است - این عین عبارتی است که در آخر قرارداد اصلی ذکر شده ولی موسیقی ما آن قرارداد را امضا کردیم و تصویب کردیم در داد دیگری

نداشتیم. بنا بر این ذکر این عبارت در آن وقت اشکال نداشت ولی حال که شما این عبارت را میوهامید بکنجاید شما فکر نکنید که در قرارداد داد حالی که با شرکتی نفت ایتالیائی و شرکتی دیگری براساس بیشتر بستن این مسئله تولید اشکال خواهد کرد بنظر بنده همانطور که بالا جواب فرمودید منظور شما اینست که آن قسم از مقررات قرارداد اصلی که با این قرارداد مغایرت است قرارداد های دیگری ولی وقتیکه گفتیم کلیه قوانین و مقررات این ام است و شامل میشود کلیه مقررات قوانینی که در مجمع بود نفت است چون خود شما تأیید فرمودید که موضوع درود است که آن قرارداد اصلاح میشود و بنظر بنده اگر نوشته شود آن قسمت از قرارداد اصلی که با این ماده واحد مغایرت داشته باشد ملغی است مناسب خواهد بود.

و رئیس آقای هوردا.

وزیر دارائی (هوردا) - بنده سؤالی که از انطاق محترم میشد اینست که قوانین و مقررات داشته باشیم که مغایرت باشد با این قانون وضع چه میشود از لحاظ حقوقی (یکی از نمایندگان - نداریم) اگر داشته باشیم اگر قانونی داشته باشیم با این مغایرت داشته باشد چی است لذا مانع ندارد گفتنشان الا این قرارداد است که امضاء شده رفته رفته ۳۵ شرکت امضاء کرده و باید همانطور که عرض شد قبلاً ۲۶ رأیوه از لحاظ وارداتی شرکتی را تکلیفش معلوم شود اگر ما بیاییم اینرا تغییر بدهیم باید بطرف دوم قرارداد صحبت کنیم یکی سه چهار هفته مذاکره میکنیم و بعد از سه چهار هفته مذاکره نتیجه برسیم یا نرسیم در هر صورت آنوقت در آردی برای ما در سال ۱۹۴۶ باید نتوانه شد.

و رئیس - پیشنهاد آقای دکتر مبین اصلاح در اصل قرارداد است فقط در ماده واحد است. آقای نخست وزیر بفرمایند.

نخست وزیر (حسینل منصور) - بنده بموجب نظر آقای دکتر مبین تأمین باشد چون قوانین خاصی در مورد نفت جز این قانون که به آن استناد میشود نیست

است که در آن اعمال نظر باشد که ناظر بر این ماده واحده باشد چون این ماموحد که مک فراراد الحاقی است در قانون ۱۳۳۳ و مقراری که مغایرت با این قانون داشته باشد و یا قوانینی باشد که مغایرت با این قوانین الحاقی داشته باشد نداریم منظور آن است بنظر بنده همین توجه را که در اینجا بدو در صورت مجلس قیامشود بی‌توجه جنبانی را در تأمین کند بدون اینکه در تغییر کلمات و لغات ضرورت بیشتری را احساس میکند منظور همین است که جنبانی بر فرمایشی در این مرتباج جمع هر دو نظر خواهد شد یعنی این ماده واحده ناظر بر این فراراد الحاقی است که در فراراد الحاقی، التزجی قانون خاص ۱۳۳۳ قانون نفت و فراراد الحاقی است با کسری میسر مقتضای مومر گوته مقراری را که مغایر با آن قانون ۱۳۳۳ باشد ملغی است هر قانونی را که مقررات این فراراد الحاقی را نقض میکند ملغی خواهد بود (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر بین.

چه میخوام همان را تصویب اضافه بر آن که لازم نیست.

رئیس - آقای پاینده مخالفتی؟

پاینده - بایشهاد آقای دکتر مین به.

رئیس - بفرمائید.

چون اینجا صورت مذاکرات مجلس مستند است یک نکته‌ای که دوست بسیار عزیز بنده که بنده همیشه آنرا چه میگویند استاده آقای دکتر مین فرمودند که بنده لازم دارم توضیح بدهم چون اگر در صورت مجلس بماند ممکن است مشکلی درست کنصحبت وقتی از قوانین ملغی میشود قوانین اجرائی است البته درست است مابک فراراد پنججاه پنجاه داریم بعد هم فراراد هشتاد ستیا هشتاد و دو هیجده ما داریم این قوانینی که میگویند مغایر با این ملغی است قوانین نه فراراد های دیگر که با دیگران داریم قرار داد ها خصوصی است و تابع تعهدات اشخاص است نوجوه بفرمائید آقای دستکن این را بنده خصوصاً میخوام تکرار بکنم اجازه بفرمائید بفرماید ما به سر کار بکنم مابک فراراد داریم دیگران بیایند مدروسه یا هشتاد و دو پنجاه درصد ما منتف بدهند این تابع شرایط خاص ما است آنچه ما میگوئیم قوانینی که مخالف این است ملغی است حتی اگر بگوئیم استعنا میکند توجه بفرمائید چون من شماره به نظر می ویر غرضی ششستس بنا بر این اجازه میخوام این مطلب را عرض کنم ما وقتیکه میگوئیم قوانین و مقررات مغایر این ملغی است یعنی قوانین اجرائی یعنی قوانینی که صورت قانونی دارند ما اگر این مطلب را نکویم خوب بود قانون تالی قانونی قلبی را نسخ میکند جز در حدود سائلل خصوص و فراراد های خصوصی که ذی‌الت نیست بنا بر این مطلب اینکه در فراراد ۳۳ و در فراراد الحاقی محتملل مطلبی باشد مغایر باقراراد های دیگر بپویچه نمی‌تواند مورد استناد باشد و می‌تواند مطرح باشد بنا بر این آنچه عرض کردم توضیحی بود وبایشهاد جنبانی مخالف نیست و این متفقند چون اثر عملی ندارد

دولت هم متفقند که زودتر این فراراد را به نتیجه برساند و این چند میلیونی که بهر حال اگر ابعادل (با ایتالیا بایستی این نادره) بپویچه نیست و همه چیز نیست ولی بلاخره چیزی هست در فرستهای دیگر هم با جزجهای دیگر هم میشود گفت و گرفت زودتر به نتیجه برسد و پولی را بگیرند.

رئیس - آقای نخت‌توزلی.

نخت‌توزلی (حضور) - برای اینکه همه آقایان و خانها روش شوند هیجوت امراری نیست و اگر لازم بود یک مورد صحیح در این جا بحث بشود تمام زحمتان را هم دولت حاضر بود قبول کند و یک صحیح کامل از مجلس بگذرد چون در این جا وقتی گفته میشود که کلیه قوانین و مقراری که با این قانون مغایرت داشته باشند ملغی است برای اینکه مامع قانون خاصی نداریم که ناظر به تمام قوانین باشد هر قانونیکه میگذرد نظر خواهد بود بهمان قانون اگر مخالف قانون سابق باشد قانون سابق ملغی میشود و این جا کمباید ایضاً نکسریم و وقتی این قرار داد را اعضاء میکنند موبوست این المیتان را داشته باشند که قوانین دیگر می موبوست است که مغایر با این قانون باشد که این را اعضاء میکنند پس بطور کلی بیاید یک حکمی بشود اگر در آینده یک فراراد دیگری باشد که مغایر با متنقض این فراراد باشد این مغایر مخر باشد آنرا دولت تکلیفش رامین میکند ومجلسن تکلیفش را روشن میکند ولی در اینجا بپویچه من الوچون منظور نیست فراراد دادهای دیگر که مغیر از این فراراد ۱۳۳۳ متفقند آن فراراد ها شرایط را تغییر میدهد ملا شرایط ۵۷ در صورتیست و پنج درصد آن را اصولاً بطور به این مسئله نیست این میگویم مقررات قوانین که در حقیقت در موقع تصویب این فراراد ناقص این هستند می خواهد بود این برای ضرورت و برای المیتان خاطر برای اعضاء کننده فراراد ضروری تشخیص داده شده است چنانچه در فراراد ۱۳۳۳ ماده ذکر شده است بدون اینکه منع بکنند فراراد های دیگر با شرایط دیگرست بشود بلکه نسبت به ما اسالیب نیست و اسامول قوانین که مغایرت داشته باشد این حکم کلی بود

همه قوانین هم امرات میشود (بکنفر از زمانه کان فراراد با ایتالیا بایستی این نادره) بپویچه
 رئیس - آقای دکتر مین قانع بشوید؟
 نماینده مجلس - قانع شد.
 دکتر مین - بنده پیشنهاد را پس گرفت.
 رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟
 (ظواهری بنده) ماده واحده و کلیات آخر آن با ورقه رأی میگیریم.
 (اسامی خانها و آقایان نماینده کان ترتیب ذیل بوسیله منشی اعلام بود محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)
 دکتر مهندس مهدی - پیشنهاد آراسته - مراد - ریاضی - خواجه‌نویس - مهندس علی - حبیبی - علی - مراد - اهری - طالب‌زاده - بوهری - زرگی - زهتابی - فرد - دکتر عدل طباطبائی - دکتر مهندس - مجد - دکتر شایانی - دکتر کلای - مویری - ما کوئی - پاینده - ابراهیمی - خانم تربیت - فرارولود - دکتر عدل - فولادوند - امام - مردوخ - حبیری - مصطفوی - دکتر خلیصی - دکتر زمانعی - نوسلی - دکتر غنی - دکتر اسدی - کورس - سربسیپور - دوجیم - صفی‌پور - دکتر پروشامی - دکتر میحکمت - میرهادی - کرامتی - یزتیکی - مرتضوی - دکتر یزدانی - طالب‌زاده - روستا - رومانی - خانم دکتر ریاضی - خانم جهانیانی - ظفر - ممشدی - دکتر امامی - خونی - کیزاد البرزی - کنفی - دکتر مهادزاده - مهندس پرویز بوهری - محدث زاده - خیری - دکتر جعفری - دکتر بقائی - یزدی - صاب - اوزار - یزندی - جهانیانی - دکتر قراگرو - میرافتن - مهندس معینی‌زند - نوبخت - قاسم - مرادی - نفیسی‌پور - کرامتی - حوشناس - دکتر حسینی - دکتر سامی‌راد - میراد - لطفی - کیهان - یفانی - ملکشاهی - بنتیار بنتیاریها - امینی - سیفی - باقیبشت - امیراحمدی - مهندس والا - صائی - دکتر مین - یا کذات - مهندس سائس - خاگوئی - دکتر ریاضی - مهندس زنجانی - دکتر حکیم‌خوشتری - دکتر افتشادی - دکتر انوشی - مهابکی - سائیکیان - حکمت - مری - بوهری - ارفع - مهندس - رومند - دکتر اسفندی - ضابطی -

کیبزی - شکیبا - میرزا خفانی - خافقی - ایباخان -
متولی باشی - کمالوند - مهندس فیروززاد -
عدلی - دکتر صالحی - دکتر نجفی - پروین -
مهندس جلالی - دکتر مدنی - احتشامی - سید وزیر،
مهندس آصفی - کنگرلو - مهندس زرآورد - ثمنی - مهندس
ایخانی - کلاشر هر همزی - پارسا - پارسا -
مختار - بیسار کلبیان - دکتر مهندس وزیر، اولیاد
نیریزی - جهانگیری - اسدی سمیع - اقبالی - آموزگار -
نهرای - سدری کیوان - فهیمی - بیسار نکوزاد - نارویی -
مهندس کیا - ذبیحی سلطان احمدی - زرگر زاده -
(آریامآخوذه شمارده شده بیجه برقرار برای اعلام کردید)
آرژان موافق ۱۳۸۰ رأی
ورقه سفید علامت امتناع ۴ برک
وکیل - لایحه با ۱۳۸ رأی موافق تصویب شد
برای تصویب بجای شنا فرستاده میشود.

مواقف - آقایان میرزا هدایتی - زرنگی - آری - جهانشاهی
خواجهدنوری - بوشهری - امثالزاده آملی - روستاشاخوانی -
زهاب درویش - مهندس اخوان - دکتر غنی -
علی مرادی - مهندس نظامی - مهندس آراسته - دویم -
مهندس جلالی - پروین - مهندس پرومند - دکتر اسدی -
کورس - روحانی - طغر - سرتیپ پیروز - مهندس پرویز
بهبودی - دکتر صالحی - فقیهی قهر کرمانی - حفتشان -
مهندس عدلی - دکتر نجفی - یادذات - احتشامی - دکتر
حسینی - سیفی - دکتر حکیم خوشنری - مهندس والا -
دکتر مدنی - دکتر بوشهری - کسرانی - کلاشر هر همزی -
کنگرلو - سید وزیر، - دکتر افتخارداری - قلندرقوی -
حافظی - مرنوی - باو - دکتر فرخورد و طالب - بانو
جهانباشی - منتهدی - دکتر مهردادوم سلطان زاده
وردوسی - موسوی ساکویی - دکتر بزردان پنده -
سائی - ابراهیمی - امام مردوخ - دکتر عدل طباطبائی -
دکتر میثالی - پاینده - بانو تربیت - مجید - محمدتاروم -
سائب - مهندس صدقیانی - دکتر جعفری - دکتر عدل -
دکتر رضائی - کمالوند - فولادوند - دکتر مهدب -
دکتر کلالی - ضابطی طرفی - مهندس آصفی - آهری -

آرژان - اوسیمین - شکیبا - نصیری - مهندس زرآورد -
دکتر سامیراود - مهندس مینوی زند - دکتر فرکرلو -
اولیاد - کیوان - مهندس باجی - محسنی مهر - ثمنی -
مهندس ارفع - فهیمی - دکتر مهندسوزیری - نیریزی
آموزگار - نهرای - نارویی - ذبیحی سلطان احمدی -
دکتر احتشامی - ساکبیکان - حکمت بزوی - سرلشکر
نکوزاد - مبارکی - البرزی - دکتر المونی پیوز ادلی
ایباخان - کشفی - مهندس ریاضی - نوربیتش - هیراد -
سرتیپ حکیمیان - دکتر امامی خوئی - کیبزی - معطوفی نائینی -
مهندس سائی - فرارچووز - دکتر مبین - مهندس
زنجبانی - دکتر حکمت - صفی پور - مهندس کیا - دکتر
مهندس پیروز - حبیبی - البرزی - موسی - لوفوی - سلطه‌اسی -
متولی باشی - اقبالی - نویسی - زرگرزاده حاجی‌طیوب -
قسم مرادی - کیهان‌بغمانی - دکتر خطیبی - مهندس
اسدی سمیع - زرنگی - بشیاربختیارها - امیر احمدی -
امینی خراسی - میرافضل - دکتر قفالی بزوی
منتخب - آقای جهانگیری -

رئیس - آقای وزیر دولت -

وزیر دارایی (هویدا) - رأی موافقی که امروز

نمایدگان محترم بمات بلاجه فراراد الحاقی بقراراد
فروش نفت گاز دادند برای اینجناب وهنگامی که محضوری
در دعوی تنظیم این فراراد در طیفه خدمتی مدهد مانتانده
موجب افتخار و ابرو میاست. افتخار این جناب که امر کردیدگان
ملت که نمواقتلاب مشتمل بجهنم است. همانطوریکه
ملت ایران انتظار دارد در موافقیکه موضوع منافع ملی
وصیانت حقوق ملت ایران درین باشد با واقع بینی و در امت
فائل خدمتگذاران مدتی کشور را مورد حمایت و تأیید
قرار میدهند. با ارشاد اطمینان حمایون ناهنشان - با
استفاده به اصل کلی فوق بود که این جناب و کارشناسان
برجسته شرکت ملی نفت برای تحصیل منافع بیشتری
بسود ملت ایران کوشش خشکی ناپذیر خود را آغاز
کردیم و بشرکت در دجلت و انجام مذاکرات معلوم
بذل مساعی لازم در مقام تنظیم فرارادی بودیم تا بدون
آنکه امتیاز نابرابری بکمیابهای متفق داده شود و با ایننکه

لطفه بتفاهم اجرای فراراد فی مابین وارد کردد متافع
بیشتری را ابرنامع یعنی کشور برای ملت ایران بدست
آوریم این جا بلیغ و باقیه با بدی از کاسیکه دزدانهای
قبل در این راه خدمت کرده اند بکنم. دبیر کل اوبیک
روحانود - مهندس فقیهی - مهندس اتحادیه وزیر -
دارائی سابق آقای هینجا - حاج صلاح - که در این مدهامه
متصدی این امر بودیم بی نهایت کوشش کرد (دکتر حکیم
خوشنری - دکتر رضالاجاست) بنظردوستانه تر است مهندس
نجم آبادی - دکتر فروزان حسن ایزدی در اینجا با ما از اینها
یادی بکنم زحمت زیادی کشیدند و حق بزرگی
را االیام دارند در زماندی خاطر شاهنشاهی و خدمتشان است
بیدار ایران بهترین پادشاه برای افراسیت که ملت
بمملکت را هر قدر هم که دوشوار باشد وظیفه و نظیرستی
خود میدهند و این رأی خاندها و آقایان مورد تأیید
بود در هر صورت ایدوارم که اینگونه اقدامات همیشه
بیتتر در نظر گرفته شود و امیوادیم با فراراد های
جدید بکنونقی حاصل بشود که از این لحاظ هم آقایان
رئیس این مجلس در دولت و شرکت ملی نفت
باشند شمتاً آقای نخست وزیر هم چند کلمهای عرض
آقایان و خانها میرساند (احسن).

رئیس - آقای نخست وزیر -
نخست وزیر (حسینی منصور) - از بدو شروع
خدمت این مجلس روزهای پر افتخاری را گذراندم در
اینجا چه در هنگامی که من افتخار نمایندگی مجلس را
داختم و چه در زمانی که افتخار خدمتگذاران را در
مستگاه دولت داختم ولی امروز یکی از روزهای است که
برای بارین در آمد ایران از صنعت نفت ملی خودی
شالوده های مستحکم و یک مبانی اطمینان بخش و یک آینه
درخشانی را جلو چشم ما پدید می آورد که بسیار حائز
اهمیت است تمام دولتهای ایران در استیضای حقوق حقه
ملت اینچنان که لازم بود از طرف نمایندگان محترم هم مورد
تقدیر و تشجید قرار گرفت موجب افتخار است بنده تصور
نمیکند که همچون ما در این مجلس و آراشیم که در

مملکت ما دارم هیچ دولتی نتواند با ما شش چنین رهبری
فمنی از تأمین حقوق حقه منافع مملکت و ملت ایران
فصود کند (صحیح است) و اگر ما هم در این راه توفیقی
حاصل کردیم اگر این افتخار هم با این دولت بود که
چنین فرارادی را بمجلس تقدیم کند و تأیید آن در آینه
با فراراد های بسیار قابل توجه نری برای ملت ایران
تأمین خواهد شد سرافرازانه و راهشانی و ارشاد شخص
شاهنشاه و ایجاد اطمینان و آرامش و ثبات واقعی و
داخلی کشور و روشن بینی ملت ایران است که در این راه
بیشترین هر دولت خدمتگذار درگاه راه اساسی است
(صحیح است) بنده در اینجا بنا بر آنکیم می کنم که موضوع
این فراراد اینها را با هم با هم با هم با هم با هم با هم
اشاره فرمودم برای تأمین حقوق بیلت ملت ایران حترم
فراراد ۱۳۳۳ بسیار قابل توجه است ولی این موضوع
بنا فرست داده که قدرت سیاسی و نیروی اطمینان بخش
داخلی کشور خود را به جهانیان بشتناسیم و در این
جهادی که برای استیضای حقوق ملت شروع کردیم موفق
و کامیاب باشیم و پرویز کردیم و این شده که وضع داخلی
ایران در نزد کشورهای خارج و کمیابهای بزرگ و
کوچک نفت چنان روشن و آشکار شده که در مزایه منطفه
یک پیشه فانی ایران را مامل کردید که این پیشه فانی
بسیار قابل توجه و ارزنده است و امیوادیم تا پایان این هفته
با فراراد جدید را که با شرکتهای پیشنهاد دهنده با
شرایط بسیار قابل توجه تصویب و اجرای شرکت ملی
نفت خواهد رسید و بدو تسلیم دولت خواهد نمود دولت آنرا
تأیید خواهد کرد و برای تصویب تقدیم نموده خواهد
کرد (نماینده گان - اللهاف) این یک نمونه بارز است
بایدنکه کشور ما را بشکتهای خارجی که این حد حساب
بازرگانی بسیار با ارزش و سرمایه گذاری خود را میکنند
بر وضع آینه امید بخش ایران اطمینان دارند که
می توانند چنین شرایطی را بچنین کشوری پیشنهاد
کنند و این بهترین نمونه است که ما باید به ملت ایران
عرضه بکنیم که این ملت آنها که سرمایه بزرگ دارند
بدانند که امن تر از ایران برای سرمایه گذاری چنانی

نیست و آهائی که سرمایه کوچک دارند باید بداند که با جمع کردن سرمایه های کوچک و تشکیل شرکت های سهامی نتوانند در توسعه سرمایه های اقتصادی و رفاه خود مؤثر و مهمی را ایفا بکنند و همچنین به درآمد های قابل توجهی دست نگرفته اند؛ اثرشده که شاید با ظهور به شاید زیاد مصرف آن ها مورد تأثیر نباشد بنده هم تأیید میکنم این مطلب را ولی با اظهار نظر تکمیلی آن بنی تا جایی که مقصود بود و اگر ما به خاطر بیابوم که بعد از ۲۸ مرداد، براد از برای ملی که وضع ایران بکلی از انحطاط سیاسی و اقتصادی ذکر کون شده تا امروز کشور ما چه تحولات سریع و عظیمی را پیموده است و این را به پیوسته چه من الوجوه نشیند و آنکار ذکر ولی بعد از آنست افرادی که در آمد نفت در دوره افزایش گذاشت این درآمد صرف زندگی های آبادانی مملکت شد صرف با رفیق سطح زندگی مردم شد ولی چون اجتماع ما قبل از انقلاب ششم بهمن نیشد به آن نام پایک اجتماع سالم نهاد این سرمایه گذاری آطور که باید و شاید در سطح اکثریت ملت زحمت کشان ایران تقسیم شده اینست که ما امروز میتوانیم با اطمینان بیشتری درآمدهای ملی مملکت را صرف کارهای عمرانی و آبادانی مملکت کنیم (صحیح است) (احسن) اگر آن روز درآمد های مملکت صرف ساختمان سد های میشد که احتمالاً مالکین بزرگی از آب های بسته این رودخانه ها استفاده میکردند امروز سرمایه گذاری برای سدهای عظیم مملکت بنفع اکثریت زحمت کشان ملت ایران است امروز اگر ما برق را از زمین اعتبارات را با اعتبارات این اعتبارات از راههای خارجی تأمین میکنیم این برق صرف آبادانی روستاها و مناطق کارگران و مناطق صنعتی این مملکت می شود (احسن) امروز این اعتبارات صرف ساختن راههای فرعی این مملکت می شود (احسن) امروز این اعتبارات صرف اصلاحات ارضی صرف اجرای برنامه های سیاهدان و بهداشت و سیه آبادانی و رفیع میشود مجموع این ها در آید بنده باین قدری که از نظر اقتصادی مستحکم و درآمد بیشتر و سود آردی را در اختیار

بود درآمد لایحه شهر دارها و غیره ما بتوایم سال آیدیم که خوشبختانه باید در کجای مفیدی که در سر اسر مملکت شد از حالا و پیش بینی کنیم که بکمال زیر یک و در مورد اجرای برنامه های عمرانی مملکت را با سرعت در راه فعال اکثریت ملت این اتفاق بختیم و این انتظار متعلق به نمایندگان ملت متعلق به خدمتگداری دولت تحت رهبری عالی بعاشته و استخفاف واقعی ملت در یک جهش واقعی ببلور خواهد بود (انشاء الله) (حسنت).

۳ - اعلام اصول چهار فقره لایحه قانونی این مجلس بنا بر اینست:

رئیس - بنده لایحه از مجلس مستنصره برای اطلاع مجلس فراتم می شود.

مجلس فراتم می شود.

(بشرح زیر خواننده شد)

۱ - طرز استفاده از درآمد صندوق الف و ب اداره کل تصفیه و رسکتنکی.

۲ - اصلاح و الحاق مواد دو تبصره بقانون کار.

۳ - در این لایحه چون اصلاحات زیادی شده است با اجازه خانم ها آقایان به کمیسیون مربوط ارسال می شود.

۴ - تشخیص پایه و اعتباری و دانشمندی که صالح در رشته های فلسفه و حکمت تدریس نموده اند.

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

۴ - تشدید مجازات عبور دهندگان انشامی غیر مجاز از مرز.

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع می شود

۴ - فرات مستور و تعیین موقع جلسه بعد عظیم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده فراتم می شود

دستور جلسه ۱۴۱

روز سشنبه ۱۳۴۳/۳/۲۹

مؤال آقای سفیر یوز از جناب آقای نخستوزیر

۱ - گزارش شور اول لایحه انتقال کارمندان ثبت اسنادین کمر برای طی کلاسهای عالی ثبت شماره چاپ ۱۰۲۳

۲ - گزارش شور دوم لایحه ترخیص مدهالهای ملای مؤسسه اعتباری دانشگاه تهران س مفاصت کمر کی شماره چاپ ۱۱۱۱

۳ - گزارش شور دوم لایحه در آییننامه اجرایی مواد الحاقی بقانون اصلاحات ارضی شماره چاپ ۱۱۱۱

۴ - گزارش شور دوم لایحه اضافه نمودن دو در هزار ماده ۲۲ قانون اصلاح تعرفه کمر کی بجهاد در هزار شماره چاپ ۱۱۱۲

۵ - گزارش شور اول لایحه فروش ساختمان قلعی زاندامری و خراسان و معصرف و جرمه حاصله برای ساختمان جدید.

۶ - گزارش شور اول لایحه در تعیین عوارض بندی کشتی ها و شناورهای کمتر از پانزده تن ظرفیت. شماره چاپ ۱۱۱۴

۷ - گزارش شور اول لایحه رد مفاصت حقوق و عوارض کمر کی و غیر کمر کی صفحات موسیقی که توسط هیأت نمایندگی سازمان ملل متحد در ایران برای فروش بنفع بنفاندگان وارده می شود. شماره چاپ ۱۱۱۱

۸ - گزارش شور دوم لایحه ماده الحاقی بقانون استخدام اربابهای مسلح اعتبارات. شماره چاپ ۱۱۱۷

۹ - لایحه واصله از مجلس سنا راجع بودا کداری اراضی و آبشده دولتی بمؤسسات خیرینو درمانی و امدادی و فرهنگتی و ورزشی بدون اخذ بها

۱۰ - لایحه واصله از مجلس سنا راجع به مفاصت اداره کل ثبت اراضی و احوات حقوق کمر کی و سود بازو گانی.

۱۱ - لایحه واصله از مجلس سنا راجع به نحوه مصرف کمک سال ۳۹ آمریکا به آرتش و ژاندامری کل کشور.

رئیس - با اجازه خانم ها و آقایان جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده ساعت دویس روز سشنبه خواهد بود (دو ساعت بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **مهندس عبداله ریاضی**

ریاست محترم مجلس شورای ملی

موضوع : سؤال از وزارت راه .

- پیرو سؤال مورخ سوم دی ماه یکهزار و سیصد و چهارم دو خواهشمند است مقرر فرمائید به استناد ماده ۱۵۷ و ۱۵۳ بوزیر محترم راه ابلاغ نمایند برای پاسخ دادن بسؤالات زیر در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند .
- ۱- با توجه بصورت جلسه شماره ۲۵ مذاکرات مجلس شورای ملی در سال ۱۳۴۲ و تذکر ۴۳/۲/۲۷ اینجانب بوزارت راه و نامدهای ۶۴۹۵ مورخ ۴۳/۲/۷ و ۶۷۲۹/س مورخ ۴۳/۴/۹ آن وزارتخانه نتیجه اقدامات یکساله را برای ساختن پل کنگجان چم اعلام دارند .
- ۲- در این مدت یکسال چه اقدامی برای تعمیر و نگهداری راه اصلی ایلام مهران و مهران بدهلران نموده اند؟
- ۳- وزارت راه از سال ۱۳۲۰ تا کنون (مدت ۲۳ سال) برای تعمیر و نگهداری راه مهران بدهلران جمعاً چه مبلغ هزینه نموده است؟
- باتقدیم احترام -- کبیری